

הבורסה

לקנות כשהבורסה נופלת

כשנותנים לך

קח!"

איך בעל עניין בחברה, שמוניתיה נסר חרות בבורסה. הופך לאט-לאט לבעל-הבית האמיתי? היו כמה חבריה שהבינו, שחסם לקנות כמויות של מניות של חברה ולהפוך לבעלי עניין, זה לא מספיק. צריך ורצוי להסביר לבעלי-החברה, איך אפשר באמצעות שיתוף-פעולה פורה להריץ את מניות החברה ולעשות רווחים אסטרונומיים. זה קרה וזה קורה. קחו, למשל, חברה כמו קרוד והספקה, שעליה השתלטו באמצעות הטכניקה של "רווחים נאים לשני הצדדים".

מריצים מניה, בזמן הנכון מודיעים על 400% הטבה, והמניה ממשיכה לרוץ בעצמה. ההנהגים הם, כמובן, היוזמים. הדעות, סיפורים, שמועות בזמן הנכון. מתברר, ש"טכניקה זו התיישנה. יש כבר טכניקה הרבה יותר טובה — לא צריך להריץ, צריך להפיק ובמכה אחת לעשות מיליונים. הרבה מיליונים נקיים ממש.

הנה, למשל, הגיעה לידי טיוטת תשקיף להנפקה של חברת רוק, העוסקת בהפקת סרטים. עד לפני שנה וחצי היתה זו חברה מעוטת הון ונכסים, שבקושי רב איזנה את עצמה. עד ינואר 1980 היתה ההון הנפרע של החברה 6000 שקלים, אבל ראו זה פלא — במרס 1981 חילקה החברה מיניותהטבה בשיעור של 2400% (כן, אל-פיים ארבע מאות אחוזים) וההון הנפרע הפך ל-102 אלף שקל. באוגוסט שנה זו הוקצו במוזמן לשלושה אנשים מניות בכמות שנראה להלן. בתאריך כלשהו בחודש זה הוגדל הונה הרשום של החברה ל-60 מיליון שקל, כאשר ההון המונפק והנפרע של החברה הוא 20 מיליון שקל. בחודש זה חולקו לבעלי המניות מניות-הטבה בשיעור של 9424%. שמות המצטרפים החדשים לעסק הם: גילה אלבין, מיכאל אלבין, מני חם עצמון וארנון מילצ'ין.

ועכשיו לעיקר. החברה הנחמדה הזו יוצאת בהנפקה לציבור ר-מציעה ל-6,666,666 מניות רג"י. דות של 1 שקל ערך נקוב, או, שימורלב זהו בדיוק שניש מכך מניות החברה, ואת השליש הזה מציעים לציבור במחיר של 6/15 שקל למניה (6/15). זו לא חוצץ פה. כי החברה האדה רוצים לגייס נמו 41.24 מיליון שקל, או במילים אחרות, שוויה של החברה הפך פיתאום ליותר מ-120 מיליון שקל, וזאת כאשר כל ההכנסות שלה לפרק מרס 1981 היו בקושי שדושה מיליון שקל ועוד משהו.

ויש עוד עיקר אחד: אחד הסרטים ש-בהם ישיקעו את הכספים שיגייסו בבורסה הוא — "כשנותנים לך קח". ההקרנה בינואר 1983. שני ניחשים בדבר זהותו של החתם, מנהל הקונסורציום. לא טעיתם: בנק הספנות לישראל.

גם תיאטרון

הוא עסק

תפס אותי מכר ואמר: "שמע, אתה מוכר רח לשמוע את העניין, אולי זה יעזור." אני לא מבין הרבה בעסקי תיאטרון, אבל לשמוע שמעתי. המכר שלנו קנה בשנה ש-עברה שני מינויים להצגות הבימה לעונת תשמ"ב. שתוקפם היה עד ה-1 באוקטובר. לאלה שבאו לרכוש כרטיסים בספטמבר נאמר, שיוכלו לקבל כרטיסים רק להצגות שיתקיימו באוקטובר. התוצאה: רוב הכרטיסים להצגות בחודש זה כבר נמכרו ובעלי המינוי אינם יכולים לממש את כרטיסי-המינוי, אלא אם יהיו מוכנים לראות את תוש ברדאש פעמיים.

דרך-אגב, מבלי להביע דעה על ההצגה, יש כאלה שבקושי החזיקו מעמד בפעם הראשונה. השיטה של מכירת מינוי מראש, ואחר-כך הענשתו של חובבי-התיאטרון על שהפך למינוי, היא שיטה ישראלית מקורית. מה גם שאין צורך להחליף את הרפרטואר, כשהקהל מוכסח.

אתה מעדיף צמודים, לענייננו זה לא משנה. הכסף הזה צריך מיקלט לזירה.

יש ירידות, אולי גם מפולת, שהרי סוף-סוף אייפשו לדבר על מפולת מבלי שיום אחד תגיע, אתה יושן בשקט. ועכשיו אתה מתחיל לקות, ברירה, וככל שהיא גדולה יותר, אתה קונה יותר. לפני הקניה צריך גם למכור את הבנקאיות.

אלה שמנהלים לחבר שלך את התיק שלו, עושים אותו דבר. הבעיה היא התיזומן, לא תהיה מפולת, לא הפסדת, גם לא על הגייר. כן תהיה, הרווחת, או למה לא?

כל הדברים שנראים מוכנסים הם, למעשה, פשוטים, או כזו שנראה כמה פשוטים הם, צריך לשלם שכר-לימוד. הבורסה זה לא מיפעל הפיס, אבל לעומת-זאת, אין בכלל העולם בורסה טובה יותר מזה של תל-אביב. העניין ברוך.

ביום הראשון הרווחתי בהתערבות ארוחתי-צהריים טובה. ביום הראשון התערבתי עם ברותי ידוע על מה יקרה בבורסה ביום הראשון. הוא אמר: ירידות. אני אמרתי: מעורב עם עליות. הצדק, כמו תמיד, היה איתי. אני רוצה להזכיר ולהזכיר לכל, אלה ששקועים עמוק בבורסה, שאין בורסה גרועה, יש משקיעים גרועים, שעושים תמיד את ההיפך — קונים כשצריך למכור ומוכרים כשצריך לקנות. כבר שבועיים מדברים, לוחשים, מהירים שאו...טו...טו...בורסה נופלת. קודם כל היא עוד לא נפלה. שנית, מי שמבין ויודע איך להשקיע, יעשה הרבה כסף, אם זה יקרה. או מה הבהלה?

הנה עצה ששווה לפחות מאה נקודות של פקטורניקס. אלה ברכה. יש לך מניות "קלות" — תמכור לאט. יש לך מניות "כבדות" — אל תמכור. בכסף שקיבלת עבור המניות שמכרת, קנה מניות בנקאיות, או אם

איך מנהלים את הבלגן

מי שסבור שרק בניוירוק יש קורסים לכל נושא, טועה. גם בארץ יש. הנה, ל-משל, לאחרונה התחיל לפעול בארץ מכון אוניברסיטאי חדש, העוסק בניהול ברמה גבוהה. הקורס המעניין ביותר של המכון החדש הקרוי ג"ם — המכון לניהול, הפועל בחסות אוניברסיטת תל-אביב, הוא ניהול בבלגן.

לא שאצלך במיפעל יש בלגן, דווקא

פרופסור אהרונן ניהול

אצלך יש סדר; הבלגן הוא בחוץ, או בלשון המדעית, "תנאי מעורבלות". המוגי דרת על-ידי מנהל המכון, פרופסור יאיר אהרוני, כניהול בתנאי אי-ודאות. למשל: בשעת מילחמה, תופעה זו של מעורבלות (בלגן) היא כלל עולמית, אומר אהרוני, ובארץ היא חריפה במיוחד. אז מה עושים? למלמדים את המנהל מה לעשות, כשלוקחים את מתצית הפועלים במיפעל למילואים. עבור התענוג שבמדידת "ביצד דהחזק מבלגן" משלמים 1000 דר-התשלום בשקלים.

איך משיגים את ריגרי-פישמן

היום אני מתחיל בסידרה חדשה של דיוקנות בורסאיות. הפעם השמות חשובים, אך עוד יותר חשוב איך הפכו השמות לשם דבר בעולם הבורסה. ובכן, "קבוצת ריגרי-פישמן" היא שם דבר בבורסה וגם מחוצה לה. ראשית, היא מסמלת הצלחה. דבר שני, הרבה מקנאים בה בשל הצלחה. שלישית, לקח לי שבוע ימים לאתר אחד מהשניים ולשוחח עימו בטלפון. הוא מייד הסביר לי שהוא רוצה שירדו ממנו, שיפסיקו להזכיר את שמו בעיהונות ושיחגרו לו לעבוד בשקט. אליעזר פישמן, רואח-חשבון במיקצועו, מומחה פני-נאנסי, מומחה בעסקי דלא-ניידי, מבקש בכל לשון של בקשה שנרד ממנו. הטענה שלי שכל הצלחה ראויה לחיקוי לא מצאה אוון קטבת אצל פישמן, אבל על כמה שאלות היה מוכן להשיב.

את התשובות לשאלות ששאלתי אשאר לשבוע הבא. השבוע אני רוצה לתאר בקי-צרה איך הצלחתי, אחרי שבוע ימים, להשיג טלפונית את אליעזר פישמן.

צילצלתי לחבר, שאמר לי שאת ריגרי-פישמן אפשר להשיג בבנק מימון, דרכו הם עובדים, בין היתר כמנהלי הקרן רונית. צילצלתי לבנק המזרחי וביקשתי את בנק מימון, שהוא אומנם בנק, אבל גם מחלקה בבנק המזרחי. ביקשתי את מנהלי הקרן רונית, שאלו מי מבקש; אמרתי, נשמעו לחשופים והתשובה היתה: המנהלים אי-גם עכשיו, צילצלתי שוב, הצגתי את עצמי שוב ואמרתי שאני מבקש לדבר עם פישמן או ריגרי. אמרו לי: לא יודעים מי זה. צילצלתי לברוקר ממכרי ושאלתי אותו, אולי הוא יודע איך אפשר להתקשר עם השניים. כן, לו אין את מיספר הטלפון, אבל מה, הוא יודע למי יש, למי? לברור קרים של פייט. יפה; צילצלתי לפייט, ביקשתי את אחד המנהלים. המכירה אמרה שהם עסוקים, הצעתי לה לומר להם שאני מחכה על הקו; וכבור כמה שניות התפנה אחד מהם, "אמרו לי שלך יש את מיספר הטלפון של ריגרי-פישמן, אפשר לקבל אוי-תו?" "אני לא יכול" הוא אמר, "אולי הם לא רוצים לדבר איתך." בכל-זאת איך אפי-שר לקבל את המיספר? "תראה בספר ה"ר טלפון, או אולי בתשקיף של רונית שם מ"ר פיע השם והכתובת של המנהלים." יש לי בקשה אילו, "אמרת לו, "תודיע להם שאני מחפש אותם ושיטלפנו לי הביתה. תרשום את מיספר הטלפון שלי." וכך הסי-תימה השיחה.

טלפון מריגרי-פישמן לא קרי-בתי. לעומת זה טלפון ארי חבר טוב, שהוא גם קרוב מישפחה ואמר לי: אני רוצה לקפץ איתך

"פריזה" שווה זהב

כבר סיפרתי לכם פעם במדור זה, שההיר-דעות היומיות של הבורסה הן מיכרה זהב. הנה הוכחה נוספת.

הנדון: חברת מגדלי פריזה בע"מ. הי-חברה הגישה לבורסה בקשה לאישור עק-רוני מלווה בטיטות תשקיף להנפקה של מניות רגילות בנות 1 שקל מניות רגילות בנות 5 שקל וכיתבי אופציה להמרה במ-ניות בנות 5 שקל.

החברה מייצרת מגוון רחב של מוצרי פריזה, פירות וירקות והיא אחת הגדרי-לות בארץ בענף השימורים.

ועכשיו העיקר: מניות החברה מוחזקות ברובן על-ידי קבוצת משקיעים, ביניהם: יוסף ריגרי, אליעזר פישמן, אילן תבורי ומיכאל אלבין ומיעוטן על-ידי מישפחת פיק, הנמנית עם מייסדי החברה.

ההנפקה טעונה אישור... עם משקיעים כאזה מוכסחת הצלחה של, נניח, המש ממות אחוז. אתם תיראו איזו התימית יתר תהיה בהנפקה. מגדלי "פרי-זה" לא ימשיכו להיות "אחת החברות הגדולות בארץ בענף הי-שימורים", היא תהיה הגדולה שבהן, לפחות מבחינת המחיר ש-ישלמו עבור מניותיה.